A°. 1829. N°. 112.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 19 September.

FRANKFORT, den 15den September.

Het berigt over de inneming van Ineada of Niada door de Russische zeemagt in de Zwarte Zee luidt aldus:

« De admiraal *Greigh* had te dien einde een eskader van een linieschip, twee fregatten en drie kanoneerbooten afgezonden. Na eene kanonade van twee uren, ging een korps van 300 man, half matrozen, half infanterie, aan land, verjoeg den vijand uit zijne verschansingen, en ontnam hem 28 kanonnen, 2 mortieren en eenen grooten voorraad munitie. Wegens gebrek aan ruiterij, kon ons detachement den vijand op zijne vlugt niet vervolgen, weshalve slechts de zieken en gekwetsten krijgsgevangen konden gemaakt worden. Men kan zich niet genoeg over den geringen tegenstand der Turken verwonderen. De door hen verlatene verschansingen bestaan, behalve de buitenwerken, uit 6 volkomen goed uitgevoerde redouten, van schietgaten en diepe grachten voorzien. Als deze sterkten goed waren verdedigd geworden, zouden wij ze slechts met aanmerkelijk verlies en een veel grooter aantal troepen hebben kunnen innemen; dan de Turken zijn zoodanig van schrik bevangen, dat zij overal vlugten. Zes mijlen van Niada hadden zij op eene hoogte een leger, dat, zoo als wij later vernamen, niet minder dan 6000 man bevatte. Ons detachement dacht, dat deze de vesting te hulp zouden komen; dan in plaats daarvan zag het, dat zij zich ten spoedigste verwijderden, toen Niada in onze handen viel. Er is een detachement afgezonden, om van Sumakoff bezit te nemen.»

Het veroverde Ineada is eene allezins belangrijke plaats. Van daar loopt eenen tamelijk goeden weg naar Konstantinopel.

— Uit den togt van den generaal *Roth* naar Rodosto leidt men af, dat het Russische eskader bij Tenedos, onder bevel van den vice-admiraal *Ricord*, tegen Konstantinopel zal medewerken, en op het berigt der aankomst van gemelden generaal ter dezer plaatse, zal trachten de Dardanellen te passeren. De Turksche vloot zal, meent men, daarin weinig hinderlijk zijn, daar zij, even als te midden van den diepsten vrede, werkeloos in de haven van Bujukdere blijft liggen.

— Van de Gallicische grenzen wordt gemeld, dat in het laatst van Augustus te Brody eene vrouw aan de pest gestorven is. De Oostenrijksche regering heeft dadelijk maatregelen tegen de verdere verspreiding van deze plaag genomen.

PETERSBURG, den 5den September.

Het officiele dagblad behelst heden het volgende berigt over het bezetten van Adrianopel:

Hoofdkwartier in het paleis Eski-Serai te Adrianopel den 21sten Augustus 1829. Na de verstrooijing der Turksche legerbenden bij Sliwno en nadat de armee slechts eenen dag rust te Jamboli genomen had, werden de operatien van dezen bedrijvigen veldtogt door den opperbevelhebber met verdubbelden ijver voortgezet.

Den 16den Augustus kwam het 7de legerkorps met geforceerde marschen te Hassanbeili aan de Tundscha, en het 6de en 2de korps met het hoofdkwartier te Papaskioi aan. Den 17den ging het 7de korps tot Koetschuk-Derbent, en het 6de en 2de korps met het hoofdkwartier tot Bujuk-Derbent.

In weerwil van de buitengewone hitte van eenen ongemeen heeten zomer, in weerwil van de naauwe en rotsige wegen, en een moeijelijker te passeren terrein, dan dat van den Balkan, stonden onze dappere soldaten de groote vermoeijenissen van dezen snellen togt met bewonderenswaardige volharding door.

De kolonne van den generaal graaf *Pahlen* en van den generaal *Roth* kwamen eerst laat in den nacht van den 17den op den 18den te Bujuk-Derbent aan. Desniettemin rukte de voorhoede van den generaal *Schiroff* tot Hanli-Enedsché voorwaarts; na eenen marsch van 50 wersten, zond zij 200 kozakken af naar Arnautkioi, 5 wersten van Adrianopel gelegen. Deze ontmoetedden, op eenigen afstand van Hanli-Enedsché, eene afdeeling van 700 Turksche ruiters, die zij terstond overhoop wierpen; de Turken verloren 52 man, een vaandel en 44 gevangenen; de rest werd tot onder de muren der stad teruggedreven.

De Turksche troepen en de ingezetenen van Adrianopel zagen den 19den Augustus de kolonnes van onze armee de hoogten van Bujuk-Derbent afkomen; dezelve rukten langs de wegen van Hanli-Enedsché en Arkbunar op de stad aan. De opperbevelhebber liet het 2de korps op weinigen afstand van Eski-Serai een kamp opslaan. Het regement *Schlusselburg* bezette links van deze stelling eene overheerschende hoogte, langs welke regt de groote weg van Bujuk-Derbent naar Adrianopel heen loopt.

Het 6de korps plaatste zich in de tweede linie, het hoofdkwartier werd naar Tschiflik aan de Tundscha opgeslagen, en het 7de korps, de derde linie uitmakende, legerde zich achter Tschiflik. Alle drie de korps leunden met hunne flanken tegen Tundscha.

De kozakken van den generaal *Schiroff* maakten zich meester van alle hoogten rondom Adrianopel. Het regement Iljin zond eenige manschappen uit op den weg die van Adrianopel naar Konstantinopel leidt.

De opperbevelhebber en de chef van zijnen generalen staf, de adjudant-generaal graaf *Toll*, begaven zich, alleen vergezeld van hunnen staf, stadwaarts, verkenden het terrein en de vijandelijke verschansingen, terwijl zij langs het grootste gedeelte van den omtrek der stad reden. De opperbevelhebber bepaalde dadelijk alle punten van aanval, alsmede de bewegingen, welke de kolonnen bij het aanbreken van den volgenden morgen doen zouden.

Adrianopel heeft 80,000 ingezetenen, waaronder 40,000 muzelmannen; 12 à 15,000 der laatsten waren goed gewapend. Het Turksche legerkorps bestemd ter verdediging van de stad, bedroeg 10,000 man geregelde infanterie, ongeveer 800 à 1000 ruiters en eenige duizend man, die uit de aangrenzende districten bijeengeraapt waren.

Het terrein is tot eenen hardnekkigen tegenstand geschikt; het is doorsneden van diepe grachten en vele tuinen. De stelling der Turksche batterijen was goed gekozen; sommigen derzelven waren nog niet voltooid, en men bespoedigde het werk aan dezelven niet, wijl niemand in Adrianopel er aan dacht, dat hij den volgenden morgen zou moeten vechten. De begoocheling, welke zoo vele eeuwen van veiligheid te weeg gebragt heeft, was zoo sterk, dat de aanvoerders zelfs aan de mogelijkheid twijfelden, de Russische armee voor de poorten van hunne oude hoofdstad te zien.

De snelheid onzer marschen van 30 tot 35 wersten dagelijks en onze plotselijke verschijning ter dezer plaatse maakten op de pacha's, de Turksche troepen en de ingezetenen eenen schier betooverenden indruk. Drie groote wegen stonden hun nog tot den aftogt open, maar zij dachten in 't geheel niet aan vlugten.

De opperbevelhebber was van zijne verkenning nog niet teruggekeerd, toen de afgevaardigden van den seraskier *Halil*-pacha en van *Ibrahim*-pacha, beide van 3 paardenstaarten, alsmede van den kommandant van Adrianopel *Wadzihi Mehmed*-pacha en van *Schefik Ali*-pacha, benevens de afgevaardigden der notabelen van de stad reeds bij de voorposten waren aangekomen, om den opperbevelhebber eene kapitulatie voor te dragen. Deze liet hun door den staatsraad *Antony Fonton* weten, dat zij hunne wapenen, hun geschut, hunne vaandels, hunnen voorraad van levensmiddelen en buskruid en in 't algemeen alles, wat de Ottomansche regering toebehoorde, moesten uitleveren, dat hij op deze voorwaarden aan de pacha's en de troepen wilde toestaan, naar hunne haardsteden terug te keeren, wel te verstaan echter, dat zij hunnen weg niet naar Konstantinopel zouden nemen. De ongeregelde troepen en de ingezetenen zouden insgelijks hunne wapenen nederleggen, te Adrianopel blijven, hunnen handel en ieder eerlijk en vreedzaam bedrijf onder de bescherming der wetten en de bestaande geregtshoven voortzetten. De heer *Fonton* had last, aan de afgevaardigden tevens te kennen te geven, dat de opperbevelhebber hun voor de aanneming of verwerping dezer voorwaarden eenen termijn van 14 uren toestond, dat het leger zich met het aanbreken van den dag in beweging zou stellen, dat elke kolonne zich naar het haar aangewezen punt van aanval zou begeven, en dat men den 20sten Augustus 's morgens om 9 uur de stad bestormen zoude, zoo alsdan de gestelde voorwaarden niet door de militaire opperhoofden en de plaatselijke overheden van Adrianopel aangenomen waren.

Den volgenden morgen, den 20sten Augustus, vormde de armee zich in twee kolonnes; zij verliet hare legerplaats 's morgens om vijf uur. De regter kolonne, bestaande uit de legerkorps van den generaal graaf *Pahlen* en van den generaal *Roth*, rukte op het middelpunt der stad aan.

De opperbevelhebber voerde ze zelf aan, en plaatste ze derwijze, dat zij op verscheidene punten te gelijk aanvallen kon.

De linker kolonne, bestaande uit de tweede divisie huzaren en de vierde divisie uhlanen, trok met eene talrijke rijdende artillerie door Arnaut-Kioi op de wegen naar Kirkilissa en Konstantinopel, om den vijand den terugtogt naar den Bosphorus geheel af te snijden. De opperbevelhebber

droeg het bevel over deze kolonne op aan den adjudant-generaal graaf *Toll*, chef van den generalen staf der armee.

Het zevende korps, onder bevel van den generaal *Rüdiger*, maakte de reserve uit en rukte voorwaarts op den weg van Bujuk-Derbent naar Adrianopel tot aan het boschaadje in den omtrek van het Eski Serai, de oude verblijfplaats der Sultans.

Toen de Turksche gevolmagtigden uit hunne legerplaats de algemeene beweging der armee zagen, wachtten zij den hun gestelden termijn niet af, om hunne onderwerping bekend te maken; zij kwamen twee uren vroeger aan, maar poogden te onderhandelen om eenige minder onvoordeelige voorwaarden te bekomen. Het antwoord op hunne voorstellen was kort; de opperbevelhebber liet de kolonnes tegen de voorwerken en de muren der stad oprukken. Toen de Turksche en christelijke bevolking de kolonnes zag aanrukken, wachtte zij de tijding van het sluiten der kapitulatie niet af, en kwam, gedeeltelijk ongewapend, en gedeeltelijk nog met de wapens, de stad uit en ging onze kolonnes van aanval met teekenen van vriendschap en blijdschap te gemoet, terwijl de Turksche troepen hunne wapens wegwierpen en ons hunne legerplaats overlieten, eer nog de formaliteiten der kapitulatie opzigtens de uitlevering der voorwerpen afgeloopen waren. Alles onthond zich. Verscheidene pacha's kwamen den opperbevelhebber te gemoet en verwelkomden hem, anderen renden in galop weg. Onze bataljons bezetteden de punten, die zij nog voor een oogenblik stormenderhand zouden innemen.

De ruiterij bezette het eerst den weg naar Konstantinopel. Het tweede korps volgde deze beweging, en posteerde zich voor de Konstantinopolitaansche poort. Het 6de bezette den weg naar Kirkilissa, het 7de het dal der Tundscha en de fraaije kaserne, welke niet lang geleden door sultan *Mahmoed* gebouwd werd.

De opperbevelhebber verlegde zijn hoofdkwartier in het paleis der Sultans, hetwelk tot ontvangst van *Mahmoed* was gereed gemaakt. Een gedeelte van onze troepen betrok de kaserne, en de overigen namen de gereede tenten van het Turksche kamp in.

De verovering van Adrianopel geleek meer naar een volksfeest, dan naar het gewapenderhand in bezit nemen van eene hoofdstad. De Turksche zoo wel als de christelijke bevolking zet hare gewone werkzaamheden voort; winkels en koffijhuizen zijn open, en de plaatselijke overheden en geregtshoven zijn onafgebroken in hunne bediening gebleven.

De zegeteekenen van dezen merkwaardigen dag bestaan in 56 kanonnen, 25 vaandels, 5 paardenstaarten en verscheidene duizend geweren, die men tot nog toe niet heeft kunnen tellen. De magazijnen voor levensmiddelen en munitie te Adrianopel waren wel voorzien en verstrekken ons tot groot nut.

— De luitenant-generaal baron *Budberg* meldt, dat hij den 20sten Augustus, na een voorposten-gevecht, Kirkilissa bezet heeft en den 21sten op Lullé-Burgas aangerukt is.

PARYS, den 14den September.

De departementale raad van Vaucluse heeft zich ook nog voor het nieuwe ministerie verklaard, zich beklaagd over de opheffing der jezuitenscholen en maatregelen tegen de drukpers verzocht. De departementale raad van Dordogne heeft alleen een adres voor de vrijheid van het onderwijs ingediend.

Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 20sten Augustus, welke het ministeriele avondblad mededeelt, vleide men zich aldaar, dat de vredes-onderhandelingen eenen gunstigen uitslag zouden hebben. De generaal *Diebitsch* zou echter, dacht men, de Dardanellen wel bezetten en zich meester maken van alle punten van gemeenschap, langs welke de hoofdstad van leeftogt wordt voorzien.

BRUSSEL, den 15den September.

De heer *Ph. Lesbroussart* meldt heden in den *Courrier des Pays-Bas*, dat het gebeurde tusschen den heer *van de Weijer* en den heer *Durand* te Gend, in het *Journal de Gand* niet naar waarheid is voorgesteld; dat hij, toen de heer *van de Weijer* den heer *Durand*, na hevige woordenwisselingen, een slag had gegeven, den heer *Durand* wel heeft tegengehouden, maar niet opdat hij zich niet zou kunnen verdedigen, maar alleen om de twistenden te scheiden en den heer *Durand* te beletten om met zijne kracht op den heer *de Weijer* aan te vallen, die veel minder gespierd is dan de heer *Durand*. Hij verzekert dat de laatste zelf betuigd heeft, dat hij zijne poging zoodanig heeft opgevat.

— De *Courrier* doet heden weder eene oproeping om petitien over de grieven aan de Staten-Generaal in te dienen.

— Het dagblad van Leuven behelst het volgende fraaije artikel.

"Sedert Z. M. eere gegeven heeft aan hen, die hij *infamen* gedoopt heeft, en oneere aan hen, die hij met zijne kruisen voorzien heeft, hebben verscheidene ridders van de orde der bevrijders hunne medailles laten veranderen. In plaats der woorden *Lex*, *Rex*, omgeven van deze: *Fideles jusqu'à l'infamie*, leest men: LEX, *fidèles jusqu'à l'infamie*; REX, *infamia nobilitat*.

ARNHEM, 18den September.

Te Bucharest zijn den 27sten Augustus twee legerberigten bekend gemaakt, welke tijdingen behelzen van de Russische troepen voor Schumla en langs den Donau. Zij komen hierop neder. De generaal *Krassowsky* heeft voor Schumla een ernstig gevecht gehad. Het paard van den grootvizier is gekwetst, dat van den generaal *Krassowsky* gedood. De generaal *Kisseleff*, vernomen hebbende, dat er 2000 Turken bij Nikopolis waren geland, haastte zich den generaal *van Löwenstern* derwaarts te zenden, die hen noodzaakte om zich weder in te schepen, en het land van de Turken zuiverde, die door hunne invallen grooten schrik hadden veroorzaakt. De generaal *Stegman* heeft Kale, hetwelk door de Russen kortstondig was verlaten, weder bezet. De Turken hadden te Nicopolis 40 sloepen geschut ter hunner beschikking; maar zij werden zoo slecht bediend, dat zij de Russische kavallerie niet konden beletten om de oevers van den Donau te zuiveren.

— Van de Servische grenzen wordt gemeld, dat Grieksche handelshuizen te Belgrado brieven ontvangen hebben, welke de tijding behelzen, dat de Russen in het laatst van Augustus de stad Rodosto bemagtigd, en aldaar een grooten voorraad levensmiddelen en munitie gevonden hebben. Rodosto is de stapelplaats van den handel aan de zee van Marmora, en slechts eenige marschen van het oude kasteel der Dardanellen in Europa verwijderd. Volgens dezelfde brieven, zou de divan eene deputatie aan den generaal *Diebitsch* gezonden hebben, met verzoek, dat hij, op grond der aanstaande vredes-onderhandelingen, de vijandelijkheden mogt staken; maar zou hij met de woorden der oorlogsverklaring van den Keizer geantwoord hebben, dat de operatien om de onderhandelingen niet zullen afgebroken worden.

Mengelwerk.

DUCPÉTIEAUX EN DE POTTER.

Indien men al die klagten, welke door de Zuid-Nederlandsche dagbladen tot walgens toe worden herhaald, met een onpartijdig oog beschouwt, dan moet men zich in der daad verwonderen, dat aan dezelve door sommigen nog eenig gewigt wordt gehecht.

Bijzonder schijnt men ontevreden te zijn, dat de personen van DUCPÉTIEAUX en DE POTTER nog in de gevangenis de hun opgelegde straf ondergaan. — Eerst heeft men den schijn willen aannemen, als of men met eenigen grond zou kunnen beweren, dat door de afschaffing van eene wet, ook de daarop vroeger gebouwde veroordeelingen zouden vervallen zijn, zoodanig zelfs, dat men de ambtenaren, die de in vrijheidstelling der veroordeelden niet hebben gelast, van de misdaad van onwettige in gevangenis houding heeft beschuldigd; dan nu al die redeneringen tot niets anders hebben geleid, daar tot bevestiging der waarheid, dat niets zoo absurd is, hetwelk vooral uit partijzucht niet is verdedigd, schroomt men niet, den Koning zelve aan te randen, omdat Hoogstdezelve nog geen gratie heeft verleend; niet dat Z. M. dit immer zoude hebben geweigerd — neen — men wil, dat ook ongevraagd aan de veroordeelden remissie van straf zal worden gegeven, men zou het eene laagheid beschouwen, wanneer deze dit vroegen enz..

Indien men de zaak uit een eenvoudig oogpunt beschouwt, dan zal men kunnen ontwaren, dat de vorderingen van den *Courrier* ook ten dezen aanzien schandelijk zijn. — DUCPÉTIEAUX en DE POTTER zijn door bevoegde regters schuldig gehouden *aan poging om onrust en wantrouwen in ons vaderland te verwekken*. — Wanneer men den eerbied voor regterlijke uitspraken niet geheel wil wegredeneren, moet ieder, en dus ook de minister van justitie, ja de Koning zelf, zich verzekerd houden, dat die personen aan die *misdaad* schuldig staan. — De hun opgelegde straf was bepaald bij eene wet, die niet alleen bestond, toen zij het misdrijf pleegden, maar ook toen zij zijn veroordeeld. — Zij zijn alzoo op eene volkomen wettige wijze gestraft en kunnen dus, zoo lang zij nog eerbied hebben voor wettelijke bepalingen, over geen onregt klagen.

Het is waar, de wet, waarop de veroordeeling is gebouwd, bestaat niet meer, wij erkennen volgaarne, dat dit eenige aanleiding zou kunnen geven, om, indien de veroordeelden betuigden berouw te hebben over hun misdrijf en beloofden zich voortaan als brave, rustige onderdanen te zullen gedragen, hen aan hunne betrekkingen terug te geven, dan om welke reden zou de Vorst aan hen eene gunst bewijzen, die zij zelf zich niet verwaardigen te vragen? — Of het een politiek misdrijf is, dan wel een ander, doet hier niets ter zake, en wie heeft ooit in de gedachten genomen, om, toen door de invoering van de Fransche wetgeving de straffen op *sodomie* in ons vaderland werden afgeschaft, aan den Keizer voor te stellen, om aan de wegens deze wandaad veroordeelden, zelfs ongevraagd remissie van straf te verleenen. — DUCPÉTIEAUX en DE POTTER kunnen, alleen aan zich zelve de gevangenisstraf wijten, die zij thans nog ondergaan; eerst, door in overtreding van eene bestaande wet, pogingen aan te wenden om in een gelukkig Rijk wanorde en onrust te stichten, en thans door den besten der Koningen niet eerbiedig om gratie te verzoeken.

Het gaat toch in der daad te ver, wanneer men het als eene laagheid wil beschouwd zien, iets aan den Koning te vragen, hetwelk Hoogstdezelve, volgens de grondwet, alleen als gunst behoeft toe te kennen; indien men op die wijze den Koning in zijne handelingen zou willen dwingen, zou de wensch naar regeringloosheid of liever dwingelandij der dagbladen te duidelijk blijken, om niet ieder, zelfs zoogenoemde *liberalen* een afkeer te doen hebben van zulke dagbladschrijvers, die door hunne onbehoorlijke uitdrukkingen, ons welligt nog eens van die onbelemmerde vrijheid der drukpers zullen berooven, waarop wij zulk eenen hoogen prijs stellen.

Wij hadden gewenscht, dat DUCPÉTIEAUX en DE POTTER nimmer in regten waren betrokken, omdat wij ons hiervan geene gunstige gevolgen hebben voorgesteld; dan nu zij eens op eene wettige wijze zijn veroordeeld, hopen wij, dat aan die bliedelingen ook geene gratie worde verleend, immers niet zoo lang zij dit zelf niet eerbiedig vragen.

Die arme natuurgenooten, welke ongelukkig tot eenen misstap zijn gekomen, doch in den kerker opregte tranen van berouw storten, mogen toch een regtmatig medelijden verwekken; dit gevoel verdienen zij niet, die, hoezeer wettig gestraft, eerder een slagtoffer van een onregtmatig vonnis wanen te zijn, dan wel de grootte van hun misdrijf willen erkennen.

NEDERLANDSCHE KAVALLERIE.

Aan de Redactie!

Eindelijk zal er dan, zoo men zegt, eene zoo hoog noodige en lang verwachte reorganisatie der Kavallerie plaats hebben. Wij willen hopen dat dezelve aan het doel zal beantwoorden en eene verbetering zal zijn; daarom is het raadzaam alles goed te overwegen, zich niet te haasten en eenige nieuw uitgekomene werken te raadplegen, zoo als, LA RÉORGANISATION, *sur les changements nécessaires dans la cavallerie*, onlangs te Parijs uitgekomen; *cours d'art et d'histoire militaire*, par JACQUINOT DE PRESLE, *défense de l'escadron compagnie*, par le général PREVAL.

Men zal, volgens geruchten, de Pruissische organisatie invoeren. Hoewel ik alle eerbied voor dezelve heb, zijn hunne regementen, die thans

ook maar vier eskadrons tellen, mede te zwak. Men overwege dit punt dus goed; vooral de ligte kavallerie moet sterker zijn dan zij thans is. Men verminderе het getal regementen; dat zal wel niet overeenkomen met de wenschen van den eenen of anderen luitenant-Kolonel, maar daar heeft het land zeer weinig belang bij. Men overwege ook de evenredigheid, die er thans tusschen de kavallerie plaats heeft; een vierde zwaare is genoeg.

Wij willen dan ook nu hopen, dat de ligte kavallerie eene betere organisatie zal bekomen, en niet meer zal dienen tot een depôt voor de kurassiers, marechaussee, en de Oostindien (hoewel het laatste, aangezien de noodzakelijkheid, minder laakbaar is.)

Het regtmatig vertrouwen, dat wij met grond in onzen geëerbiedigden minister van oorlog stellen, stelt ons omtrent een en ander vrij gerust en doet ons hopen dat eene goede organisatie, door een goed reglement op de exercitien en manoeuvres zal gevolgd worden.

M.

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN *U.*

„*Nieuw uitgekomen boeken.* a.) Onder de werken die in den laatsten tijd in *Nederland* het licht hebben gezien, schittert als eene ster van de eerste grootte: PH. W. VAN HEUSDE's, *brieven over den aard en de strekking van het hooger onderwijs*; uitgegeven bij J. ALTHEER, te *Utrecht*, in 1829. Het boek is onmisbaar voor ieder die eenig belang stelt in de opvoeding der jeugd, in de eer en roem des vaderlands. — Men kan zich niets denken, dat meer de aandacht boeit, meer de belangstelling opwekt, meer overtuigt, dan de redeneringen in den waren Socratischen toon, daarin voorkomende. — God geve, dat hetgeen daar zoo *waar* gezegd wordt bij de aanstaande wetgeving op het onderwijs in *Nederland* in aanmerking worde genomen en verstandiglijk toegepast!

b.) *Te Deventer*, bij J. DE LANGE, is onlangs van de pers gekomen een werk in één deel, getiteld: *Het geslacht der* VAN HARENS, *fragmenten, door* J. H. HALBERTSMA. Hetzelve bevat vele wetenswaardige en weinig of geheel niet bekende narigten, zoo omtrent dit aanzienlijk geslacht, als de werken door de beroemde gebroeders WILLEM en ONNO ZWIER VAN HAREN geschreven; en is een aanwinst, zoo voor de vaderlandsche als letterkundige geschiedenis van dien tijd.

c.) Onder de *vertalingen* hebben wij met belangstelling opgemerkt: *De drie kruiwagen des jeugdigen levens, een geschenk voor jongelingen en jonge dochters, naar het Hoogduitsch, van* F. GIRARDET. Welk werkje bij uitstek geschikt is voor jongelieden, doch ook met vrucht en genoegen door meer bejaarden zal worden gelezen. Hetzelve is door eene bekwame hand meer nagevolgd, dan wel bloot vertaald, zoo dat het alle uitheemsche houding mist, en net uitgevoerd niet missen kan uiterlijk en innerlijk te behagen.

d.) Mede is dezer dagen, geheel gesteendrukt, bij den boekhandelaar G. J. A. BEIJERINCK in het licht verschenen: een muzijkwerkje, den naam dragende van *Euphrosina*, en bevattende *zes driestemmige kinder-liederen, voor de Nederlandsche jeugd*, hetwelk zich zoo door netheid als doelmatigen inhoud aanbeveelt. — Deze liederen zijn grootendeels naar het Hoogduitsch vrij gevolgd, geheel in den goeden kindertoon, vloeijend berijmd, en wat de muzijk betreft, mede zeer geschikt voor de [illegible] AF Jaar [illegible] wij zulks te danken hebben, [illegible] in gemeet, de prijs is 75 centen.

— MERCURIUS is dood, wat is er eene vreesselijke sterfte in de familie; het is aandoenlijk op te merken, hoe spoedig hij broeder ARGUS is opgevolgd; daar hij een zeer *galachtig* gestel had en zich dikwijls heel *boos* maakte, is hij, omdat er reeds dadelijk teekenen van *bederf* aan 't lijk kwamen, terstond in stilte *in een dropkist in droogerijen en specerijen gewikkeld*, begraven — de groote rouw wordt gedragen door diegeen van zijne familie, die de meeste hoop op zijn langer leven had gekoesterd, omdat hij meende, dat met MERCURIUS zijn letterkundige existentie zoude ten grave dalen.

AANTEEKENING.

De *Courrier des Pays-Bas* vroeg dezer dagen, wat toch wel de Nederlandsche taal was, of zoo als hij zich uitdrukt, de taal der Nederlanden, *la langue des Pays-Bas*; wij vragen op onze beurt of daardoor niet die taal moet verstaan worden, welke door de geleerden van geheel Europa *lingua belgica* genoemd wordt.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 18den September 993 stierf graaf ARNAUD.

Den 18den dito 1345 werd ANDRIES van *Hongarije*, Koning van *Napels*, gewurgd.

Den 18den dito 1668 werd WILLEM III tot eersten edelen van *Zeeland* verheven.

Den 18den dito 1747 plunderden het graauw tot de Hervormden behoorende, te *Amsterdam* op den Haarlemmerdijk, het huis eener roomschgezinde vrouw, gelijk er mede te *Utrecht*, *Deventer*, *Groningen* en *'s Hage* vele onlusten van dien aard plaats hadden, omdat er, na het overgaan van *Bergen op Zoom* aan de Franschen, algemeene spraak ging, dat de roomschen zich over dat ongeluk verblijdden.

Den 19den dito 1602 gaf de stad *Grave* zich aan Prins MAURITS over.

Den 19den dito 1631 werd er tot het droogmaken der *Schermeer* besloten.

Den 19den dito 1678 stierf CHRISTOFFEL BERNARDUS VAN GALEN, bisschop van *Munster*.

ARNHEM, den 21den September.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 18 Sept. 3 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 15 D., gevallen 5 D.
Den 19 dito 3 El 5 Palm 5 Duim; gewassen 55 D., gevallen 0 D.

K A D A S T E R.

P U B L I C A T I E

DE GOUVERNEUR der PROVINCIE *GELDERLAND*,

Brengt ter kennis der Grondeigenaren, dat eerlang zal begonnen worden met het voorloopige werk der Schatting van de belastbare inkomsten van de eigendommen der Gemeenten *Voorst*, *Twello*, *Wilp* en *Nijbroek*, om te dienen voor het Kadaster, en dat met die Schatting zijn belast:

Voor *Voorst*, de Schatter *H. BROUWERS*, onder het opzigt van den Controleur *C. P. L. VAN KINSCHOT.*

Voor *Twello* en *Wilp*, de Schatter *A. LIMBEEK*, onder het opzigt van den Surnumerair *A. H. T. DE QUAY.*

Voor *Nijbroek*, de Schatter *J. A. LENSHOEK*, onder het opzigt van den Controleur *P. J. PLOEM.*

De Gouverneur noodigt de Grondeigenaren uit, om te zorgen dat zij zelve of wel hunne zaakgelastigden of pachters zoo veel mogelijk bij de Schatting hunner landerijen tegenwoordig zijn tot het geven van zoodanige ophelderingen, als welke nuttig kunnen zijn; en beveelt wijders aan alle beambten in die gemeenten aan, om voorschreven Controleurs en Schatters in hunne werkzaamheden behulpzaam te zijn.

Arnhem, den 16den September 1829.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

✝ ✝ ✝ KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE te *DINXPERLO*, Provincie *Gelderland*, zijn voornemens, om op Donderdag den 8sten October 1829, des voormiddags om 10 uren, ten huize van den Logementhouder *BEELY*, binnen *Dinxperlo*, onder nadere approbatie van het Provinciale Kollegie van toezigt, op de administratie der Hervormde Kerken in *Gelderland*, aan te besteden:

Eene aanmerkelijke REPARATIE aan het KERKGEBOUW in voorschreven Gemeente, bestaande in eene gedeeltelijke VERNIEUWING van het LEIDAK, geheele VERNIEUWING van de VLOER, BANKEN, ZITPLAATSEN, GLASRAMEN, benevens eene belangrijke REPARATIE aan het ORGEL, met de LEVERANTIE van alle daartoe behoorende MATERIALEN; alles breeder omschreven bij het Plan en de Conditien, die 8 dagen voor de Aanbesteding, ten huize van den Logementhouder *BEELY* voornoemd, ter inzage zullen liggen.

Dinxperlo, den 10den September 1829.

Namens het Kollegie van Kerkvoogden voornoemd,
J. H. SCHEPERS.

---

§ § § Men is voornemens om op Maandag den 12den October 1829, des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij inzet en op Maandag den 26sten daaraanvolgende, ter zelver uur en plaats, bij toeslag, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te *Arnhem*, in het openbaar te veilen:

1º. Eene HOFSTEDE, bekend onder den naam van *den Hertog van Gelder*, gelegen onder en nabij *Arnhem*, ten zuiden van den Velpschen Straatweg, bestaande uit eene BOERENWONING, waaraan eene HEEREN-KAMER, eene groote TABAKSSCHUUR, eenen TUIN en ongeveer 2 Bunders en 56 Roeden, BOUW- en TABAKSLAND, met de daarbij behoorende BOOMGEWASSEN en HEGGEN, alles aan elkander en ompaald ten Noorden eene beek, ten Oosten en Zuiden den Heer *VAN KESTEREN* en eenen weg, en ten Westen eenen weg.

2º. Ongeveer 2 Bunders en 84 Roeden WEILAND, genaamd *de Langekamp*, in de nabijheid van het eerste perceel, onder *Arnhem*, in het Arnhemsche Broek gelegen, en ompaald ten Noorden eenen weg, ten Oosten de Erven van den Heer *G. MOS*, ten Zuiden den Weteringswal en ten Westen den Heer *BARON VAN PALLANDT.*

De beide voorschreven perceelen zullen ook in massa worden geveild.

De Veilings Conditien en bewijzen van eigendom zullen, gedurende drie dagen voor den inzet, ten kantore van den voornoemden Notaris kunnen gelezen worden, en ter aanwijzing en bezigtiging vervoege men zich bij den bewoner *JACOBUS EYNDERS.*

✝ ✝ ✝ Men is voornemens, om op Maandag den 28sten September 1829, des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij inzet en veertien dagen daarna, zijnde den 12den October, ter zelver uur en plaats, bij toeslag in het openbaar, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te veilen en te verkoopen: een kapitaal HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Koningstraat, wijk F Nº. 66, tusschen de Huizen en Erven van de Heeren. *DE RUUK* en *VAN HUGENPOTH*, bestaande uit eene zeer ruime BEHUIZING, OPENE PLAATS, schoonen TUIN, KOETSHUIS en STALLING, alles aan elkander gelegen en van achteren uitkomende op de Beek, alwaar nevens het Koetshuis nog is staande een afzonderlijk verhuurd HUISJE, wijk F Nº. 216, bij dit Erf behoorende, zijnde het kapitale Huis en Erve thans bewoond door den Heer *VAN RIEMSDYK*, Administrateur der Domeinen in het Eerste Ressort.

Omtrent de Veilings-Conditien kan men, gedurende drie dagen voor den inzet, de noodige lectuur bekomen, ten Kantore van den bovengenoemden Notaris.

Zullende het kapitale Huis des Vrijdags en Zaturdags voor den Inzet en Toeslag te zien zijn.

§ § § De Notaris Mr. *J. BUSGERS* zal den 23sten September en 7den October 1829, des avonds om 6 uren, in het Logement *den Arend*, te *Arnhem*, publiek doen inzetten en verkoopen: Een hecht, sterk en geheel nieuw opgebouwd HUIS met ACHTERHUIS, TUIN en ongeveer 1 Bunder en 13 Roeden LAND, gelegen te *Arnhem*, buiten de Velperpoort, nabij de Steenstraat, achter den Tuin van den Heer Mr. *J. VAN GALEN*, in pacht bij *HENDRIK PIERIK*, te aanvaarden 2 Februarij 1830.

---

† † † De Notaris Mr. *J. BUSGERS* zal den 7den en 21sten October 1829, 's avonds om 6 uren, in het Logement *den Arend*, te *Arnhem*, publiek doen inzetten en verkoopen: Een hecht, sterk HUIS en ERVE, met verscheidene BENEDEN- en BOVENKAMERS, ruim VOORHUIS, KELDER, ZOLDERS, OPEN PLAATS en verdere GEMAKKEN, tot het uitoefenen van alle Affaires, en bijzonder tot den handel zeer gunstig gelegen binnen *Arnhem*, in de Rijnstraat, wijk B No. 121. — En een dito HUIS en ERVE aldaar, in de Oeverstraat, wijk B No. 64.

[illegible] De Notaris *P. WIEGAND*, te *Nijmegen*, is voornemens op Maandag den 28sten September 1829, 's namiddags om 3 uren, in het *Lokaal der Notarissen* aldaar, finaal te verkoopen:

1o. Eene, drie kwartier uurs van *Nijmegen* en een half uur van het aangename Dorp *Beek*, op een der hoogste Bergen gelegen BUITENPLAATS, *Nieuwland* genaamd, van waar de Vergezigten zich meer dan 10 uren in den omtrek doen ontdekken, en van waar het Landschap de schoonste afwisselingen van Bergen, Bosschen, Koornvelden, Rivieren, Steden en Dorpen vertoond; bestaande in, met daarbij gelegene kapitale BOEREN- en TUINMANS WONINGEN.

2o. Ruim 17 Bunders goed BOUWLAND.

3o. 10 Bunders EIKEN HAKHOUT en 9 Bunders zoo SPARREN- als BEUKEN OPGAANDE BOOMEN.

4o. Eene ENGELSCHE PARTY, bestaande in LANEN van BEUKEN, een STARRENBOSCH van BERKEN-, TULPEN- en andere BOOMEN, groot ongeveer 1 Bunder.

5o. 3 Bunders en 40 Roeden HEIDEGROND, met AKKERMAALSSTRUIKEN bezet, met daaraanschietende kleine BOSCHJES en LANEN, beplant met OLMEN-, LINDEN-, BEUKEN- en andere OPGAANDE BOOMEN.

Op de gemelde Buitenplaats, te zamen groot circa 42 Bunders, beplant met ruim 150,000 Boomen, bevindt zich een DAL hetwelk met smaak bepoot is, en in hetzelve eene alom zeer beroemde BRONWATERPUT. De grondlasten bedragen jaarlijks *f* 32:—

Ingezet en met de hoogen gebragt op . . . . . *f* 7850:—

Ten zelfden dage zal afzonderlijk worden geveild het REGT tot het HEFFEN van TIEND uit de gezegde Buitenplaats, jaarlijks tusschen *f* 50:— a *f* 60:— opbrengende.

Ingezet en met de hoogen gebragt op . . . . . *f* 275:—

VERKOOPING

Bij arrest op Onroerend Goed, van de navolgende binnen de stad en in de gemeente der stad Doetinchem, kanton Doetinchem, arrondissement Zutphen, provincie Gelderland, staande en gelegene Goederen, als:

1o. Een HUIS, SCHUUR en HOF, staande en gelegen bij en aan elkander binnen de stad *Doetinchem*, in de Beijstraat, bij de beslagene *FREDRIK WOLTERS* in eigen gebruik en bewoond wordende, belend van voren aan de gemelde straat, eenerzijds aan het Huis en Hof van *WILLEM KEMPERMAN*, anderzijds aan het Huis en Hof van *LAMMERT DYKER* en van achteren aan eenen weg, loopende van de Waterstraat naar de Molenstraat.

2o. Eene SCHUUR en HOF, staande en gelegen bij en aan elkander, mede binnen de stad *Doetinchem*, in huur gebruikt wordende bij *BEREND HEERSINK* en belend van voren aan den bij het eerste perceel gemelden weg, van de Waterstraat naar de Molenstraat, eenerzijds aan de Molenstraat, anderzijds aan den Tuin van de Heer *WOLTER [illegible]S, Dz.*, en van achteren aan de straat, genaamd [illegible] den Wal.

3o. De ONVERDEELDE HELFT van een kampje BOUWLAND, bekend onder den naam van *Jacob Wassinkskampjen* groot ongeveer een Bunder en vijf en vijftig Roeden, gelegen buiten de Hamburger poort der stad *Doetinchem*, doch in de gemeente van gemelde stad, en belend ten oosten aan land van *TEUNIS ZEMMELINK* en dat van de Hervormde Diaconie van *Doetinchem*, ten westen aan land van de Erven *BOUWSTETTER*, ten noorden aan land van *FREDERIK TEN HAM*, en dat van *G. J. REMMELINK* en ten zuiden aan land van den heer *EVEKINK* en aan dat van *GART HENDRIK SACHTLEVEN*, zijnde gemeld *Wassinkskampjen* gedeeltelijk bij de beslagene *FREDERIK WOLTERS*, in eigen gebruik en gedeeltelijk verpacht aan *J. F. PEULING*, *J. D. OTTEN* en *R. ZEVINK*.

Ter rekwisitie van *HENDRIKUS ABBINK*, Landbouwer, wonende in het ambt *Doetinchem*, voor wien domicilie en procureur is gesteld bij den Heer Mr. *MAURITS JACOB VAN LÖBENSELS*, Procureur bij de Regtbank van en wonende te *Zutphen*.

Ten laste van *FREDERIK WOLTERS*, Landbouwer, wonende in de stad *Doetinchem*, zoo voor zich zelve als in hoedanigheid van Vader en Voogd over zijne vier bij nu wijlen zijne Ehevrouw *GARRETJEN FLORIS* in echt verwekte kinderen, met namen *WESSEL WOLTERS*, *JACOB WOLTERS*, *HERMAN WOLTERS* en *HENDRIKA WOLTERS*.

Dit arrest op Onroerend Goed is daargesteld bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder *GERRIT EBBINK VAN DIJCK*, van den acht en twintigsten Augustus 1800 negen en twintig, den een en dertigsten dier zelfde maand te *Zutphen* geregistreerd, overgeschreven ten Kantore van Hijpotheken te *Zutphen* den tweeden en ter Griffie van de Regtbank in dezelfde stad den veertienden September 1800 negen en twintig, van welk Proces-Verbaal kopij is gegeven aan den Heer *E. J. PLANTEN*, Burgemeester der stad *Doetinchem* en aan den Heer *J. M. HUISGERS*, Griffier bij het Vredegeregt des Kantons *Doetinchem*.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten en [illegible] verkoop van de beslagene perceelen, zal plaats hebben ter Rolle van de regtelijke Uitwinning van de Regtbank te *Zutphen*, op Dingsdag den zeventienden November 1800 negen en twintig, des morgens ten tien ure.

In fidem,

Mr. M. J. VAN LÖBENSELS,

Procureur.

---

§ § § Mejufvrouw *G. H. LICHTENBELT*, geb. *BOSMAN*, voornemens zijnde haren handel in DAMES MODE ARTIKELEN te doen eindigen, en in 't vervolg alleen zich met het vervaardigen derzelve bezig te houden, zal, ten overstaan van den Notaris *M. J. N. GODEFROY*, op Maandag den 21sten September 1829 en volgende dagen, des morgens om 10 uren ten haren Huize in de Koningstraat te *Arnhem*, publiek verkoopen: alles wat tot voormelde affaire behoort; zijnde breeder bij biljetten omschreven, en Zaturdag vóór den verkoopdag van 10 tot 3 ure voor een ieder te zien.

---

§ § § De Administratie van het Kasteel van *Johannisberg* brengt ter kennis van het Publiek, dat Z. H. de *Vorst von METTERNICH-WINNEBURG*, den Heer *D. LEIDEN*, te *Keulen*, tot zijnen zaakgelastigden benoemd heeft, *uitsluitend* belast met den Verkoop van KABINET-WYNEN van het Kasteel van *Johannisberg*, voor het Koningrijk der Nederlanden en de Koninklijke Pruissische Rijn-Provinciën.

Kasteel *Johannisberg* [illegible]

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE dezer MAATSCHAPPY, maakt bekend, dat uit hoofde van den slechten gang der STOOMBOOT de Stad *Arnhem* op *Arnhem* en *Rotterdam* varende, aan welker onaangenaamheden zij het reizend publiek niet langer durft blootstellen, de dienst tusschen beide plaatsen zal ophouden tot nadere bekendmaking.

NEDERLANDSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.
Bepaling der afvaart, gedurende de maand September 1829.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*: § Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:

Zondag	20	's morgens	7	ure§	Zondag	20	's morgens	5	ure
Maandag	21	's morgens	8	ure§	Zondag	20	's namidd.	3	ure
Dingsdag	22	's morgens	9	ure§	Dingsdag	22	's namidd.	2	ure
Woensdag	23	's morgens	10	ure§	Donderdag	24	's namidd.	2	ure
Vrijdag	25	's morgens	11	ure§	Zaturdag	26	's morgens	9	ure
Zondag	27	's morgens	4	ure§	Zondag	27	's morgens	9½	ure
Maandag	28	's morgens	4	ure§	Zondag	27	's namidd.	2	ure
Dingsdag	29	's morgens	4	ure§	Dingsdag	29	's namidd.	2	ure
Woensdag	30	's morgens	5	ure§					

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:

Zondag	20	's avonds	6	ure§	Zondag	27	's namidd.	4	ure
Dingsdag	22	's morgens	4	ure§	Dingsdag	29	's morgens	[illegible]	ure
Woensdag	23	's morgens	5	ure§	Woensdag	30	's morgens	[illegible]	ure
Woensdag	[illegible]	's avonds	9	ure§	Woensdag	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ure

[illegible]

De verschillende uren van afvaart van *Rotterdam* en *Nijmegen* zijn gekozen om het oponthoud aan de droogten te *Utrecht* voor te komen.

De Diensten aangekondigd van *Rotterdam* naar *Nijmegen* op Dingsden 15den, 22sten en 29sten September, van *Nijmegen* naar *Keulen* op Woensdag den 16den, 23sten en 30sten September des morgens ten 5 ure, van *Keulen* naar *Nijmegen* op Zaturdag den 19den en 26sten September en van *Nijmegen* naar *Rotterdam* op Zondag den 20sten en 27sten September des morgens zullen worden verrigt door de Stoomboot *de Herkules*, slepende een fraai en voor de Reizigers bijzonder gemakkelijk ingerigt Jagt, welke nieuwe inrigting verwacht wordt, dat de algemeene goedkeuring van het reizend Publiek zal wegdragen.

Men kan informatien bekomen bij de Agenten van voornoemde *Maatschappij*, de Heeren *VAALMAN* en *TRIEBELS*, te *Nijmegen* en bij den Heer *B. BLECKMANN* te *Arnhem*.

Alle dagen varen de Stoombooten tusschen *Rotterdam* en *Antwerpen*, vice versa, op bepaalde uren, als bij Biljetten is bekend gemaakt.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.